

77. Nadere regeling van het eedsvraagstuk. — Interpellatie van Nierop.

(Minister Ort.)

slechts in vogelvlucht behandelen wat de geachte sprekers hebben gezegd.

In de eerste plaats de bewering van den geachten afgevaardigde den heer van Lamsweerde, dat de rechter niet in staat zoude zijn op de gemoedsbezwaren voldoende in te gaan en dat het hem niet mogelijk zal zijn die te waardeeren. Hij ontkent bovendien het recht om dit onderzoek te mogen doen plaats vinden en meent op die gronden zijn stem aan het wetsontwerp niet te mogen geven.

Ik heb getracht aan te toonen, in de eerste plaats, dat aan den rechter mag worden opgedragen deze hem toevertrouwde taak te volbrengen en in de tweede plaats, dat hij in staat is na te gaan of de getuige oprecht meent bezwaren te hebben. Dit laatste is geheel iets anders dan de heer van Lamsweerde zich als opdracht van den rechter voorstelt.

In de tweede plaats de opmerkingen van den heer Kuyper. De geachte afgevaardigde heeft er zijn verwondering over te kennen gegeven, dat ik mij niet heb uitgelaten over zijn betoog betreffende het recht van de Doopsgezinden in verband met het door hen afleggen van de belofte in plaats van den eed. De Doopsgezinden behooren volgens hem niet tot een kerkgenootschap, maar vormen afzonderlijke vereenigingen. De Doopsgezinde Sociëteit zou slechts ter behartiging van financieele aangelegenheden dienen. Ik meende, dat het niet noodzakelijk was daarop in te gaan, omdat het voor deze wetsvoordracht niet de vraag is welke wetenschappelijke inzichten wij hebben over den rechtstoestand op dit punt van de Doopsgezinden, maar alleen wat de jurisprudentie hierover zegt. Ik heb breedvoerig aangehouden hoe de jurisprudentie den rechtstoestand beheerscht. En de Hooge Raad heeft steeds beslist, dat de Doopsgezinden worden geacht uit te maken een godsdienstige gezindheid, d. i. in den objectieven zin van het woord.

Wat nu het cardinale punt betreft, waarover de geachte afgevaardigde sprak, de heer Drucker heeft het nog eens opgemerkt, dat ik ook in de Tweede Kamer den nadruk heb gelegd op den noodtoestand waartegen ik niet genoeg kan waarschuwen. Op grond van den noodtoestand heb ik dan ook gemeend mede te kunnen gaan met een regeling welke alleen het eedsvraagstuk ten aanzien van hen die niet tot een kerkgenootschap behooren, tijdelijk vaststelde, maar ik sta echter hier nu ter verdediging van het ontwerp, zooals het door de Tweede Kamer is aangenomen, terwijl ik ook als Minister van Justitie voor een regeling van den thans reddeloozen, anarchistischen toestand van ons rechtswezen heb te zorgen. Nu vraag ik aan een conscientieus man als den heer Kuyper: wat is mijn plicht? Moet ik niet, zoover dit niet met mijn beginselen in strijd is, alles inspannen om dien onhoudbaren toestand te doen eindigen?

De heer Kuyper: Wanneer u het amendement in de andere Kamer had overgenomen, dan was alles gered geweest.

De heer Ort, Minister van Justitie: Wij staan op het oogenblik voor het geval, dat dit niet is geschied, maar gesteld een oogenblik, dat dit een fout is geweest, wat ik niet erken, wat maakt dit dan nog voor verschil?

Wij verkeerden in hoogst ernstige tijden, waarin het noodzakelijk is, dat allen naast elkander staan, dat de Staat krachtig en goed georganiseerd zij niet alleen in militaire zaken, maar ook economisch, administratief, en zeker ook in het rechtswezen. Door dit alles zijn en moeten wij zijn krachtig. Wat bewijst het nu, dat vroeger een andere maatregel had kunnen worden genomen? Wij staan thans voor dezen.

De geachte afgevaardigde moge het betreuren, dat de andere regeling niet is tot stand gekomen, maar kan niet medebrengen, dat ik niet verplicht zou zijn er thans sterk bij deze Kamer op aan te dringen, dat aanneming van dit ontwerp dringend noodig is en dat men desnoods eigen belangen moet laten varen, waar het om herstel van het ontworpen rechtswezen gaat.

De geachte afgevaardigde de heer Reekers zal mij vergunnen zeer kort te zijn.

In de eerste plaats ontkende de geachte afgevaardigde dat

(Minister Ort e. a.)

er sprake kon zijn van verkregen rechten, waarop ik mij heb beroepen.

Ik heb echter nadrukkelijk verklaard, dat ook wanneer men mocht aannemen, dat hier van verkregen rechten geen sprake kon zijn, art. 167 der Grondwet de regel was, waarnaar men zich had te richten. De geachte afgevaardigde zal echter niet wenschen, dat ik al zijn bezwaren, die ik trouwens reeds in eersten aanleg grootendeels heb besproken, nogmaals naga. Alleen dit.

De geachte afgevaardigde heeft gezegd, dat wanneer de eed facultatief werd gesteld, velen zich als ongeloofigen zouden voordoen, om van het afleggen van den eed af te komen.

Hierbij moet men echter niet vergeten, dat bij de Ongevallenwet de eed reeds meer dan 10 jaren facultatief is — iets waarvan in dit ontwerp geen sprake is — en dat de ondervinding daarbij geleerd heeft, dat bijna niemand weigert den eed af te leggen.

De heer Reekers: Er is door u in de gewisselde stukken gezegd, dat een beroep op hetgeen bij de Raden van Beroep geschiedt hier niet van toepassing is. Op bladz. 3 van de Memorie van Antwoord wordt gezegd, dat men niet moet vergeten dat de tot dusverre in een uitzonderingsregeling als die der Beroepswet geldende praktijk wellicht niet gelijk zal zijn aan die, welke zich vormen zou, indien algemeen de vrije keuze werd toegestaan en dit besef van vrijheid tot iedereen dan zou doordringen, omdat in strafzaken de motieven veel sterker zijn om zich aan den eed te houden.

De heer Ort, Minister van Justitie: Ik wil ook niet zeggen, dat de toestanden niet kunnen veranderen, maar spreek thans van hetgeen gebleken is.

Wat den heer van den Biesen betreft wil ik gaarne aannemen, dat hij niet gesproken heeft van een ondoordacht en overhaast opgesteld ontwerp, maar ik had den indruk gekregen, dat de geachte afgevaardigde zich in dien zin had uitgelaten.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsontwerp komt in stemming en wordt met 23 tegen 17 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de heeren de Vos van Steenwijk, Bosch van Oud-Amelisweerd, Kuyper, van den Biesen, van den Berg, van Swaay, Regout, van Lamsweerde, van Waterschoot van der Gracht, van Lanschot, van der Does de Willebois, Gilissen, Haffmans, Verheijen, van der Maesen de Sombreff, van Basten Batenburg, van der Lande, Woltjer, d'Aumale van Hardenbroek, Lucasse, 't Hooft, Reekers en de Voorzitter.

Vóór hebben gestemd de heeren Zijlma, Ferf, Drucker, van Houten, Cremer, Laan, van der Feltz, van Nierop, Dojes, Fokker, Polak, van Holthe tot Echten, van Welderen Rengers, Bergsma, Kraus, de Boer en Tjarda van Starckenborgh.

Afwezig bij deze stemming waren de heeren Franssen en Bavinck.

De vergadering wordt voor een half uur geschorst en daarna hervat.

II. de interpellatie van den heer van Nierop omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting op dividenden en andere winstuitkeeringen van naamlooze vennootschappen.

De heer van Nierop: Mijnheer de Voorzitter! Laat mij beginnen met mijn dank te betuigen aan de Kamer, dat zij mij wel heeft willen veroorloven omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting op dividenden en andere winstuitkeeringen van naamlooze ven-

40ste VERGADERING. — 17 JUNI 1915.

Interpellatie van den heer van Nierop omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting enz.

(van Nierop.)

nootschappen eenige inlichtingen te vragen aan Zijn Excellentie den Minister van Financiën. Ik heb de vrijheid genomen dat te doen, omdat mij bleek, dat bij vele belastingsschuldigen groote twijfel bestaat omtrent de beteekenis van art. 13 en dat er eigenlijk drie meeningen zijn omtrent den inhoud van het artikel.

Het artikel zelf is den heeren bekend, maar ik zal mij toch veroorlooven — het is zoo kort — er even den aanvang van voor te lezen, want het verschil van meening betreft eigenlijk niet het gansche artikel, maar alleen de eerste woorden:

„De opbrengst van iedere bron van inkomen wordt gesteld op het bedrag, dat zij voor den belastingplichtige zuiver heeft opgeleverd over het laatstverloopen kalenderjaar.”

Ik kan mij hiertoe bepalen. De Minister schudt van neen; dan zal ik het slot ook voorlezen:

„of, voor zoover de opbrengst van onderneming of arbeid betreft, over het laatstverloopen boekjaar, indien dit niet met het kalenderjaar samenvalt.”

De vraag komt eigenlijk hierop neer: wat wil zeggen: „over het laatstverloopen kalenderjaar heeft opgeleverd”? In de meeste gevallen zal dat geen aanleiding geven tot veel twijfel, maar bij dividenden en andere winstuitkeeringen aan directeuren, commissarissen en personeel van naamlooze vennootschappen ontstaat de twijfel zeer licht. Bij huren en renten wordt in den regel in hetzelfde jaar betaald datgene wat over dat jaar verschuldigd is, maar bij naamlooze vennootschappen geschiedt die betaling in den regel veel later. Indien daar een uitkeering toekomt aan iemand, hetzij dividend, hetzij een tantième over het afgelopen jaar, dan wordt dat eerst betaald nadat de balans van winst-en-verliesrekening is vastgesteld, hetgeen in den regel na 1 Mei plaats heeft. In dit jaar hebben vele naamlooze vennootschappen die winst-en-verliesrekening vastgesteld vóór 1 Mei. Dat kwam voornamelijk hierdoor, omdat op 1 Mei de inkomstenbelasting in werking trad en dan een hooger belasting zou worden geheven dan de bedrijfsbelasting was. Om dat hooger bedrag te ontgaan, heeft men zich gereed gemaakt om vóór 1 Mei de balans van de winst-en-verliesrekening op te maken. In de meeste gevallen geschiedt dat echter na 1 Mei en nu is dus de vraag die bij dit artikel rijst: wat is de beteekenis van de woorden „over het laatstverloopen kalenderjaar heeft opgeleverd”. Moet men aangifte doen van hetgeen men het vorige jaar heeft ontvangen of van hetgeen over het afgelopen jaar aan den belastingsschuldige competeert, ook van hetgeen hem nog niet is uitbetaald, maar uitbetaald zal worden.

De Minister heeft den twijfel gevoeld, reeds vóór mijn interpellatie, want er is in vele plaatsen — niet in alle, want ik geloof dat het niet in Amsterdam is geschied — aan de belastingsschuldigen bij het aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting een nota overhandigd. Die nota maakt echter de zaak niet veel duidelijker en zegt hetgeen eigenlijk de woorden van de wet zijn; er wordt de aandacht op gevestigd, dat ten aanzien van dividenden van aandeelbewijzen in naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandeelen enz., evenals ten aanzien van andere baten, behoort te worden opgegeven hetgeen men zuiver heeft genoten over het afgelopen kalenderjaar. Dezelfde woorden dus als in de wet. „Voor het belastingjaar 1915—1916 moet dus, vervolgt de nota, de opbrengst worden gesteld op het bedrag van het dividend dat in 1914 betaalbaar is gesteld.” Volgens deze nota moet men dus opgave doen van de dividenden die men verleden jaar heeft geïncasseerd; niet van die welke aan den belastingsschuldige over 1914 competeeren.

De nota spreekt alleen van dividenden, doch zwijgt van andere inkomsten, als tantièmes, gratificatiën enz., die afhankelijk zijn van de winst.

Daarop is gevolgd een circulaire, waarvan ik ook wel nota mag nemen. Het is wel geen publiek stuk, maar het heeft

toch in verschillende couranten gestaan en ik denk wel dat de Minister mij verlot zal geven er het een en ander uit te citeeren. Daarin zegt de Minister natuurlijk hetzelfde wat in die nota staat, n.l. dat men aangifte moet doen van de dividenden die men in 1914 heeft geïncasseerd. De Minister geeft daarvoor niet minder dan vier gronden.

Om het dividend te ontvangen moet men aandeelhouder zijn op het oogenblik dat het dividend wordt uitgekeerd. Of men het aandeel heeft bezeten over het vorige jaar doet niet ter zake. Men kan over 1914 aandeelhouder zijn geweest en geen dividend hebben ontvangen; men kan het aandeel in den aanvang van 1915 hebben verkocht. De vraag is of men op het oogenblik dat dividend wordt uitgekeerd aandeelhouder is. Dus, zegt de Minister, in de eerste plaats moet men houder van het aandeel zijn en men kan zich dus alleen bepalen tot de vraag wat in 1914 is geïncasseerd. Dat is de eerste grond. Het zou toch geen zin hebben te zeggen, dat een aandeel iemand over 1914 een zeker bedrag heeft opgeleverd, indien dat aandeel eerst in 1915 in zijn bezit geraakt is, of anders gezegd, eerst in 1915 een bron van inkomen is geworden. Ontvangt hij in dit jaar een dividend, dan behoeft dit geen inkomen te zijn over 1914, want toen was hij nog geen aandeelhouder. Men moet zich dus eenvoudig bepalen tot de dividenden die in 1914 zijn geïncasseerd.

De tweede grond is, dat het woordje „over” in art. 13 dikwijls „in” beteekent, vooral in belastingwetten. Het geldt hier een algemeen regel. Twijfel kan er zelfs zijn of „in” boven „over” de voorkeur verdient, met het oog op andere gevallen, waarop de regel ook van toepassing is.

Ik durf omtrent deze taalkundige vraag niet veel zeggen. Het is waar, over beteekent dikwijls „tijdens, gedurende”. Ik herinner mij nog uit mijn jeugd de overwintering op Nova Zembla. Daar heeft over de beteekenis van gedurende den winter. En men zegt ook wel: de Kamer zit over dag.

De derde grond van den Minister is deze. Er staat — en daarop maakte de Minister mij straks opmerkzaam toen hij te kennen gaf dat het gewenscht was het geheele artikel voor te lezen „het dividend, dat over het kalenderjaar is uitgekeerd”, en indien het boekjaar nu niet met het kalenderjaar te zamen valt, dan zou men dus niets verschuldigd zijn, want over het kalenderjaar wordt niets uitgekeerd door naamlooze vennootschappen, wier boekjaar niet met het kalenderjaar samenvalt, en dan zouden deze dividenden geheel vrij uitgaan. Dat kan niet, en dus moet over wel beteekenen in het kalenderjaar. Dit is de derde grond.

En de vierde grond van den Minister — ik moet zeggen de gronden zijn nogal ingenieus — is, dat, indien het dividend niet is vastgesteld vóór den eersten Mei, de belastingsschuldige daarop op 1 Mei nog geen aanspraak kan doen gelden. Hij kan zelfs niet taxeren wat hij zal ontvangen, want hij kan voordat het dividend wordt uitgekeerd nog wel het aandeel verkoopen. Al zou hij ook weten, dat zekere maatschappij zeker dividend zal betalen, dan is hij niet zeker, dat hij dat zal ontvangen, want verkoopt hij zijn aandeelen vóór de dividenduitkeering, dan ontvangt hij geen dividend. Allemaal redenen om aan te nemen, dat men moet aangeven het dividend, dat het vorige jaar in de kas is gekomen.

Men kan over de juistheid van de gronden verschillend oordeelen. Ik heb er geen groot bezwaar tegen. Ik vind ze acceptabel. Ik acht deze opvatting van artikel 13 verdedigbaar en ook practisch en ik geloof ook, dat de meeste personen aldus gehandeld hebben. De meeste personen hebben inderdaad aangegeven wat zij daadwerkelijk hebben ontvangen.

Maar wanneer men nu dit alles uiteenzet en daarvoor vier gronden heeft, waarom geldt dan niet hetzelfde van tantièmes en andere winstuitkeeringen. Dit is mijn groote grief tegen de circulaire van den Minister, dat hij aan artikel 13 ten aanzien van de dividenden een gansch andere beteekenis geeft dan ten aanzien van tantièmes en andere winstuitkeeringen. En waarom doet de Minister dat? De circulaire zegt: de vraag is gedaan of de winstaandeelen die door commissarissen, bestuurders en verder personeel eener naamlooze vennootschap worden genoten, gebracht moeten worden onder

Interpellatie van den heer van Nierop omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting enz.

(van Nierop.)

het kalenderjaar waarin zij worden uitgekeerd of over het boekjaar, waarin de winst is gemaakt. M. a. w. moet men aangeven het tantième, dat men heeft ontvangen verleden jaar of dat hetwelk men over 1914 ontvangen heeft of ontvangen zal. De Minister zegt: de tantièmes van de in het boekjaar behaalde winsten zijn verbonden aan het praesteeren van diensten, althans — dit is niet zeer beleefd tegenover de commissarissen — het bekleed zijn met een ambt of die betrekking gedurende dat boekjaar. Zij vormen dus een bate die de betrekking of het ambt van den gerechtigde oplevert over dat boekjaar.

Hier zegt de Minister: wanneer men een tantième ontvangt, dan ontvangt men dat over het afgelopen jaar, want toen heeft men de diensten gepresteerd. Hij legt verband tusschen de tantièmes en de diensten en zegt: ten aanzien van tantièmes moet heel anders beslist worden dan ten aanzien van dividenden.

Ik zou willen vragen: waarop steunt dat onderscheid? Art. 13 drukt een algemeen beginsel uit, waarop de wet slechts één uitzondering kent, ten aanzien van art. 18, betreffende de op zich zelf staande werkzaamheden. Overigens geeft art. 13 een algemeen regel en drukt het een algemeen beginsel uit. Dat zegt de Minister zelf in de circulaire. In een van de artikelen die in de bladen zijn opgenomen, en wel in het *Algemeen Effectenblad* — ik zie dat de Minister het ook in de hand heeft — wordt zeer te recht gezegd: „Een algemeen beginsel over welks toepassing voor ieder bijzonder geval moet worden geoordeeld!.....” Een zonderling algemeen beginsel. Een algemeen beginsel, dat in elk bijzonder geval anders zou kunnen zijn. Wij begrijpen er niets van. Het oordeel over de toepassing van een algemeen beginsel kan en mag voor ieder bijzonder geval hetzelfde zijn, tenware de wet uitdrukkelijk gevallen noemt welke van het algemeen beginsel zijn uitgezonderd, hetgeen wat art. 13 betreft niet heeft plaats gevonden.” Indien er dus een algemeen beginsel is, waarom wordt het anders toegepast ten aanzien van tantièmes dan ten aanzien van dividenden.

Ik kan mij voorstellen, dat men zegt: men moet aangeven alle dividenden en alle winstuitkeeringen over 1914. Ik kan mij ook voorstellen, dat men zegt: gij moet aangeven alle dividenden, winstuitkeeringen en andere tantièmes die gij ontvangen hebt in 1914. Dat is een tweede meening. Maar de derde meening, daar staat mijn verstand bij stil. Misschien ligt het aan mij, dat wil ik ten minste voorloopig aannemen, maar hoe kan het woord „over” een andere beteekenis hebben waar het tantièmes geldt dan waar het geldt dividenden?

Wat mij betreft, ik geloof, dat men aan het woord niet een zoo scherpe beteekenis moet geven. In art. 29 van de wet bijv. wordt gezegd:

„De buiten het Rijk gevestigde verzekeraars, die hun bedrijf binnen het Rijk uitoefenen, zijn te dier zake belastingplichtig met tien ten honderd van het bedrag, dat in het laatst verlopen boekjaar aan premien en kapitaal ontvangen is.”

Daar had de wet ook kunnen zeggen „over” en daar zegt de wet „in”. Ik geloof niet, dat de wet zoo scherp onderscheidt. Indien men de Memorie van Toelichting leest, komt men ook meer en meer tot die conclusie. In de Memorie van Toelichting ziet men, dat het geheele systeem der wet er eigenlijk toe leidt niet zoo scherp te onderscheiden tusschen in en over. In de Memorie van Toelichting wordt gezegd, dat men niet wil schatten, hetgeen men zou moeten doen, het inkomen van het belastingjaar 1915, dat schatting tot moeilijkheden aanleiding geeft en dat de vraag welk inkomen de belastingsschuldige in het belastingjaar heeft, maar tot moeilijkheden zou aanleiding geven. Zoals de geachte afgevaardigde de heer Kuyper hier naast mij opmerkt: dat weten de belastingsschuldigen ook dikwerf zelf niet.

Daarom schrijft de Memorie van Toelichting:

„Theoretisch kan onder het inkomen als grondslag van belasting niet anders worden verstaan dan het in-

komen in het tijdvak waarover de belasting wordt geheven. (Dat zou dus zijn in 1915/1916.) Dit inkomen kan echter eerst bekend zijn, wanneer het bedoelde tijdvak — het belastingjaar — is afgelopen, en daar de grondslag der belasting niet *na afloop*, doch integendeel zoo spoedig mogelijk *na aanvang* van het belastingjaar dient te worden vastgesteld, is de theorie in dit opzicht niet voor verwezenlijking vatbaar.”

Ook het middel van de schatting kan geen uitkomst bieden. En dan wordt in de toelichting van art. 13 gezegd:

„Volgens het vorige artikel wordt voor de heffing der belasting gelet op de bronnen van inkomen, die bij den aanvang van het belastingjaar aanwezig zijn. De nadere taak van den wetgever is, voor te schrijven hoe de opbrengst van elke bron zal worden bepaald. Die opbrengst kan, zooals reeds werd opgemerkt, worden geschat, doch het is de vraag, of dit middel behoort te worden aangenomen. Een ander middel is wederom een wettelijk vermoeden of, wil men liever, een fictie, hierin bestaande, dat de opbrengst over het belastingjaar gelijk is aan het bedrag dat een vroeger tijdvak van 12 maanden (kalenderjaar of boekjaar) heeft opgeleverd.”

Men neemt dus aan de fictie, dat iedere belastingschuldige over 1915/16 een inkomen heeft, dat een vroeger vastgesteld belastingjaar heeft opgeleverd. Of dat nu is het inkomen over 1914 of dat in 1914 genoten, laat de wet eigenlijk in het midden, want verderop in de Memorie van Toelichting wordt gezegd:

„Wordt daarentegen gevraagd het bedrag dat in het afgelopen tijdvak zuiver is genoten, dan kan ieder die een behoorlijke administratie voert, welke administratie meestal zeer eenvoudig kan zijn, gemakkelijk en zeker zeggen hoeveel hij bruto heeft genoten, hoeveel onderhouds- en andere kosten hij heeft gehad, hoeveel derhalve de zuivere opbrengst is.”

Men heeft zijn kasboekje en men ziet het, zeer eenvoudig. En hier in de Memorie van Toelichting wordt niet meer gezegd: „over” het belastingjaar, maar „in” het belastingjaar, en indien inderdaad de ontwerper van de wet zoo scherp onderscheidde als de Minister meent te moeten doen, zou dat hier onvergeeflijk zijn.

Er blijkt wel iets anders uit deze woorden. Indien men in de maand Mei moet opgeven het dividend en de tantièmes, waarop men over 1914 aanspraak heeft, zal men het bedrag — want in de meeste gevallen zal men het nog niet hebben ontvangen — moeten schatten. De Minister zegt: men kan uitstel vragen, zeker, maar er bestaat geen verplichting om die te vragen of te geven, absoluut niet. Indien de wetgever had gewild dat men zou wachten totdat men alle dividenden kende, had hij die verplichting in art. 51 moeten voorschrijven. Maar in het derde lid van dit artikel staat slechts:

„De termijn voor terugvordering kan door den ontvanger worden verlengd.”

er staat niet dat de ontvanger het moet doen.

Nu moet men niet zeggen: daaraan heeft men niet gedacht, want, Mijnheer de Voorzitter, daaraan zou men hebben moeten denken. In de bedrijfsbelasting toch is het gansch anders geregeld. Daar moet men schatten, daar wordt uitdrukkelijk gezegd in art. 14, 3de lid:

„De belastingschuldigen, wier winstaangifte afhangt van nog vast te stellen balans der onderneming, kunnen voorloopig volstaan met de beantwoording van beschrijvingsbiljet A.”

Daar wordt dus gezegd: indien gij die inkomsten nog niet kunt schatten, kunt gij voorloopig volstaan met een algemeene aangifte te doen. Maar die schatting wenscht de wet niet. Dit blijkt ook uitdrukkelijk uit de Memorie van Toelichting. De wet verlangt geen schatting, integendeel, zij heeft alles gedaan om een schatting te ontgaan en zeer

Interpellatie van den heer van Nierop omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting enz.

(van Nierop e. a.)

te recht. Want indien er een schatting moet worden gedaan — de mensch is nu eenmaal veelal zoo — schat men bij voorkeur aan den lagen kant. Men zegt dan: *in dubiis pro reo*; deze rechtsregel wordt in zoodanige gevallen door velen ten behoeve van zich zelf ingeroepen. Men schat laag en de fiskus lijdt het nadeel. Dit heeft de wetgever niet gewild en doet men het nu toch, dan zal de schatkist daarvan de nadeelige gevolgen ondervinden.

Maar ik vrees dat er nog iets ergers zal gebeuren. Indien men het aangiftebiljet thuis krijgt en men weet het bedrag van het tantième nog niet, zal men meestal geen uitstel vragen. Als de Minister het aantal aanvragen om uitstel eens telt, zal hij zien, dat het er slechts bitter weinige zijn. Velen zullen het tantième dan schatten en meestal laag schatten, maar velen zullen ook zeggen: ik heb niets ontvangen. Het jaar 1914 heeft mij nog niets aan dividenden opgeleverd. Of het wat opleveren zal, weet ik niet, en daar vraagt de administratie niet naar. En nu moet men niet zeggen: maar dan komt het het volgende jaar toch terecht. Neen, het komt niet terecht, want het volgend jaar wordt alleen gevraagd naar wat het jaar 1915 heeft opgeleverd en dan staat de zaak weer net zoo.

Mijn voorloopige meening is dus, dat hetgeen hier is geschied principieel nauwelijks te verdedigen is, omdat de wet geen onderscheid hoegenaamd maakt. Maar in de tweede plaats — en dit is voor mij een van de hoofdredenen geweest waarom ik deze interpellatie aanvraag — men begeeft zich hier op een gevaarlijk pad, waarvan de administratie het nadeel zal lijden.

Ik meen hiermede voorloopig te kunnen volstaan. Ik zal thans gaarne de gevraagde nadere inlichtingen ontvangen.

De heer Treub, Minister van Financiën: Mijnheer de Voorzitter! Zeer gaarne grijp ik deze gelegenheid aan om nader mijn standpunt uiteen te zetten omtrent de uitlegging van artikel 13 van de wet op de inkomstenbelasting.

Ik wil wel beginnen met den geachten interpellant toe te geven, dat dit artikel niet overduidelijk is. Ik geef dit zelfs zoozeer toe, dat ik overweeg, of het niet wenschelijk zal zijn art. 13 zoodanig te wijzigen, dat deze quaesties afgesneden worden. Maar wij moeten op het oogenblik, nu art. 13 luidt zooals het luidt, dit artikel toepassen en wel zoodanig, dat wij te gelijk zooveel mogelijk de letter en de bedoeling van de wet tot haar recht doen komen.

Nu meen ik, dat zoowel de schrijver van het artikel in het *Amsterdamsche Effectenblad*, waarop de geachte interpellant zich beriep, als de geachte interpellant zelf zich in één opzicht vergissen, waardoor eigenlijk hun geheele rede- neering vervalt. Beiden zeggen: art. 13 maakt geen onderscheid. Welnu, ik meen, dat art. 13 zeer beslist wel een onderscheid maakt. Indien ik die meening niet was toegedaan, zou ook ik het natuurlijk niet mogelijk achten voor de tantièmes een ander jaar te nemen dan voor de dividenden. Ik meen echter niet alleen, dat de wet dit toelaat, maar ik ben van oordeel, dat de wet er toe verplicht. De geachte interpellant zeide zooveel, dat zijn verstand stilstond bij deze meening; ik hoop, dat het zoo straks weer op gang zal zijn gekomen, als ik zal hebben uitgelegd waarom naar mijn meening hier verschil tusschen dividenden en tantièmes moet worden gemaakt. Ik behoef niet lang te spreken over de dividenden-quaestie, want in dat opzicht is er tusschen den geachten interpellant en mij geen verschil. Hij houdt mijn interpretatie houdbaar en praktisch en dan ben ik voor mij tevreden. Maar ik wensch toch met een enkel woord duidelijk te maken — omdat het bekend is, dat niet iedereen daarover zoo gunstig oordeelt als de geachte interpellant — waarom men voor het belastingjaar 1915—16 moet nemen de dividenden, die geïnd worden in 1914 en die dus loopen over het boekjaar, dat daaraan voorafging. Daarvoor wil ik beginnen met art. 13 even voor te lezen.

Art. 13 zegt: „De opbrengst van iedere bron van inkomen wordt gesteld op het bedrag dat zij voor den belastingplichtige zuiver heeft opgeleverd over het laatst verlopen

(Minister Treub.)

kalenderjaar of, voor zooveel de opbrengst van onderneming of arbeid betreft, over het laatstverloopen boekjaar, indien dit niet met het kalenderjaar samenvalt.”

Wij hebben dus, indien men een oogenblik afziet van de opbrengst van onderneming of arbeid, alleen te maken met het laatstverloopen kalenderjaar en nu blijkt m. i. uit art. 13, dat men voor het inkomen uit vermogen moet aanslaan volgens hetgeen de bron heeft opgeleverd over het laatstverloopen kalenderjaar en voor de inkomst uit onderneming of arbeid men moet aanslaan over het laatstverloopen boekjaar; er staat bij: „wanneer het niet met het kalenderjaar samenvalt”. Dat slot doet er echter niet toe, want wanneer het wel samenvalt is het toch het boekjaar. Er wordt dus onderscheid gemaakt in art. 13, dat men bij de inkomsten uit vermogen rekening houdt met het kalenderjaar, bij de inkomsten uit arbeid enz. met het boekjaar. M. i. staat dat in het artikel. Bij de behandeling daarvan is helaas niets gebeurd, waaruit men nader kan nagaan wat eigenlijk de bedoeling is geweest. Het eenige, dat er over te vinden is, heeft de geachte interpellant voorgelezen uit de Memorie van Toelichting en ik vermoed, dat de geheele Kamer het met mij eens zal zijn, dat men over deze speciale vraag daaruit weinig kan halen. Over dat speciale verschil, dat art. 13 maakt tusschen kalenderjaar voor de inkomsten uit vermogen en boekjaar voor inkomsten uit ondernemingen, vindt men in de Memorie van Toelichting met geen enkel woord iets gezegd.

Mijnheer de Voorzitter! Wat is nu, afgezien van de vier punten, die hier reeds door den geachten interpellant genoemd zijn en die ik nu nog niet eens zal herhalen, de hoofdzakelijke zaak geweest bij deze interpretatie? Dat duidelijk gebleken is uit de geheele wet, dat men geen onderscheid wenschte te maken tusschen aandelen en obligaties. Men wenschte, wat de belastbaarheid betreft, de inkomsten uit aandelen en die uit obligaties volkomen gelijk te stellen en dat is ook vooral in het belang van den belastingplichtige. Wanneer men denkt aan Nederlandsche vennootschappen, dan is het natuurlijk dikwijls mogelijk, maar eenigszins moeilijk om bij de aangifte te verlangen, dat men afzonderlijk de aandelen en obligaties zal opgeven, maar wanneer men denkt aan buitenlandsche effecten, aan shares in laat ik zeggen Amerikaanse spoorwegen en men zou een regeling maken waarbij men de inkomsten uit shares anders zou moeten opgeven dan die uit bonds van dezelfde spoorwegen, dan zou dit aanleiding geven tot allerlei verwarring en misverstand en in dit opzicht ben ik het dus geheel met den geachten interpellant eens, dat de opvatting der belastingadministratie wat de dividenden betreft eigenlijk de eenige practische opvatting is.

Ten aanzien van de obligaties twijfelt niemand er aan, dat men moet opgeven de rente die men ontvangen heeft in het kalenderjaar, voorafgaande aan het jaar waarover de belasting verschuldigd is, en nu moet men toch om gelijkheid te krijgen voor de dividenden van aandelen precies tot dezelfde conclusie komen. Men geeft voor de obligaties voor 1915/1916 op hetgeen men ontvangen heeft in 1914 en hetzelfde doet men voor de aandelen en komt dan tot het dividend over het boekjaar dat daaraan voorafgaat. In dit opzicht bestaat geen verschil tusschen den geachten afgevaardigde en mij. Wanneer dus ook sommigen gemeend hebben, dat de wet hierdoor niet behoorlijk wordt geïnterpreteerd, dan zou ik — en dit geldt speciaal de practische menschen uit de effecten- en beurswereld — hun willen te gemoet voeren, dat zij toch niet kunnen volhouden, dat art. 13 — dat onduidelijk is geredigeerd — dwingt tot een interpretatie, waarbij groot onderscheid wordt gemaakt tusschen aandelen en obligaties. In verband met de andere artikelen meen ik, dat men geen andere interpretatie kan geven dan dat er geen onderscheid moet worden gemaakt tusschen dividenden van aandelen en rente van obligaties. Men rekent voor 1915/1916 met hetgeen in 1914 is ontvangen en als het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar, zal het zijn het dividend over het boekjaar 1913 dat genoten wordt over, hetgeen hier wil zeggen: „in” het kalenderjaar 1914.

En nu de tantièmes. Ik heb den geachten afgevaardigde,

Interpellatie van den heer van Nierop omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting enz.

(Minister Treub.)

toen hij de vriendelijkheid had mij mede te deelen, dat hij speciaal bezwaar had tegen mijn interpretatie omtrent de tantièmes, reeds gezegd, dat ik het artikel ten aanzien van de dividenden zeer twijfelachtig, maar ten aanzien van de tantièmes heelemaal niet twijfelachtig acht.

De geachte afgevaardigde heeft gezegd: men zal in sommige gevallen op 1 Mei nog niet weten hoe groot het tantième is. Men zal dus moeten schatten of met gebruikmaking van art. 51 den ontvanger om uitstel moeten verzoeken. Mijnheer de Voorzitter! Als de interpretatie op zich zelf juist is, dan zijn dit bezwaren tegen de wet zelf, waaraan echter niets kan worden gedaan dan misschien een wetswijziging voorstellen om die bezwaren weg te nemen, maar tegen mijn opvatting kan men die bezwaren niet doen gelden, als zij volgens de wet juist is. Nu staat in het tweede gedeelte zeer duidelijk, hoe men de tantièmes rekenen moet. Men heeft bij de inkomsten uit arbeid en uit onderneming niet zoo geredeneerd — gelijk men dit moest doen, waar men bedoeld heeft aandelen en obligaties gelijk te stellen —, dat men om tot die gelijkstelling te komen rekenen moet met het kalenderjaar.

Dit doet de wet uitdrukkelijk niet. De wet maakt met zoo veel doord onderscheid in de eerste plaats tusschen de belasting, waarbij men rekent over het kalenderjaar, dat is uit alle andere bronnen, behalve die van onderneming en arbeid, en dan volgt: „zooover de opbrengst van onderneming of arbeid betreft, over het laatstverloopen boekjaar”. Wanneer wij te doen hebben met een onderneming waarbij het boekjaar gelijk loopt met het kalenderjaar, is in 1915 het laatstverloopen boekjaar 1914. Dit is niet te miskennen. Voor onderneming en arbeid heeft men niet te rekenen met het kalenderjaar, maar met het boekjaar. Dan staat vast, dat als het boekjaar van de Amsterdamsche Bank loopt van 1 Januari tot 31 December, het laatstverloopen boekjaar op 1 Mei 1915 is 1914. Ik kan mij geen andere interpretatie denken. Nu heeft men hierbij gezegd — door de zucht om overduidelijk te zijn is men onduidelijk geworden — „indien dit niet met het kalenderjaar samenvalt”. Men kan dit rationeel alleen zoo opvatten, dat men heeft willen rekenen met het boekjaar, maar men heeft er bij gezet: ook indien het niet met het kalenderjaar samenvalt. Het zou zonderling zijn, dat men zeide: wanneer het met het kalenderjaar samenvalt heeft men niets met het boekjaar te maken, en wanneer het niet met het kalenderjaar samenvalt heeft men er wel mede te maken. Men rekent naar het een of naar het ander. Men rekent hier nu naar het boekjaar en heeft er ten overvloede bij gezegd: indien het niet met het kalenderjaar samenvalt. Wanneer het wel met het kalenderjaar samenvalt, is het kalenderjaar vanzelf het boekjaar.

Daarom geloof ik, dat de administratie zeer groote kans had gehad door den rechter in het ongelijk te worden gesteld indien zij had bepaald, dat de tantièmes niet zouden berekend worden over het laatstverloopen, maar over het daaraan voorafgaande boekjaar, vooral op het oogenblik, waarin in veel gevallen de tantièmes over 1913 hooger zijn dan die over 1914. Wanneer men het tantième niet belastte over het laatstverloopen, maar over het voorafgaande boekjaar, dan was men naar mijn overtuiging in strijd met de bewoordingen van de wet.

Ik erken ten volle, dat het onduidelijk is. Korthedshalve zijn een groot aantal gevallen die men veel beter gedaan had afzonderlijk te noemen, in eens samengevat. Dit gaat niet, maar daarvan kan de geheele Wetgevende Macht zich de schuld in gelijke mate toerekenen. Bij de schriftelijke en mondelinge beraadslaging heeft men over dergelijke speciale en practische punten heengekeken. Bij de uitvoering blijkt nu, dat door de op zich zelf goede zucht om kort te zijn, door de korthed de duidelijkheid heeft geleden en nu dient men te overwegen of men art. 13 wijzigen zal, maar ik meen op goede gronden te hebben aangevoerd — al stel ik mij niet voor, dat ik iedereen overtuigd zal hebben, er is verschil van gevoelen mogelijk — waarom men wat de tantièmes betreft, tot een andere conclusie moet komen dan bij de dividenden. Ik wil er dit nog bijvoegen. Het is geen

(Minister Treub e. a.)

argument van groote beteekenis maar het kan toch iets zeggen.

Toen ik van de quaestie hoorde, heb ik de opvatting van de administratie niet willen hooren, maar mij er zelf voor gezet na te gaan, welke opvatting moest worden gevolgd. Ik heb toen een ontwerp-circulaire gemaakt en ben gekomen tot de conclusie, dat voor de dividenden moest worden genomen 1913 en voor de tantièmes 1914.

De administratie heeft, geheel los daarvan, want in dit soort practische zaken laat ik liefst aan de administratie over haar eigen argumenten te kiezen, ook een circulaire ontworpen en is daarin geheel tot dezelfde conclusie gekomen.

Dit bewijst nu wel niet veel, maar toch bewijst het wel iets, wanneer twee, geheel afgescheiden van elkaar, tot dezelfde slotsom komen.

Wanneer ik, die in deze in het geheel niet lettend op het voordeel van den fiscus tot een bepaalde conclusie kom en wanneer dan de personen, die aan de redactie hebben meegewerkt, zelfs de hoofdamtenaar, die het artikel geredigeerd heeft geheel tot dezelfde conclusie komen, dan is het toch waarschijnlijk onjuist om, met den geachten interpellant, te zeggen, dat er voor een dergelijke opvatting niets te zeggen valt, of dat bij een dergelijke opvatting zijn verstand stil staat. Dit laatste is bij iemand met een zoo scherpzinnig inzicht als de geachte afgevaardigde heeft, niet aan te nemen.

De heer van Nierop: Mijnheer de Voorzitter! Ik ben den Minister dankbaar voor de verstrekte inlichtingen, maar — de Minister moet het mij niet ten kwade duiden — ik ben niet geheel voldaan. Ik heb wel eens gehoord, dat in een wet iets hinein geïnterpreteerd wordt. En het komt mij voor, dat de Minister dit hier doet.

Ik lees daarin gansch iets anders als de Minister. Er staat:

„De opbrengst van iedere bron van inkomen wordt gesteld op het bedrag dat zij voor den belastingplichtige zuiver heeft opgeleverd over het laatst verloopen kalenderjaar.”

Nu staat er bij, dat voor zooverre de opbrengst van onderneming of arbeid betreft, voor het geval het kalenderjaar niet mocht samenvallen met het boekjaar, dit laatste in aanmerking wordt genomen.

De Minister zegt, dat deze woorden „indien dit niet met het kalenderjaar samenvalt” eigenlijk overbodig zijn. Ik mag dit echter niet aannemen. Men moet de wet lezen, zooals zij luidt en wanneer nu de Minister zegt, dat als het kalenderjaar met het boekjaar samenvalt, dat dan het kalenderjaar vanzelf ook het boekjaar is, dan is dit juist, maar de wet zegt uitdrukkelijk, dat als regel het kalenderjaar zal gelden.

Bovendien moet men vragen naar het systeem van de wet. Daarop is de Minister in het geheel niet ingegaan. Het systeem is, dat er absoluut niet getaxeed wordt. Taxatie is uit den boeze. Indien de belastingschuldige moet taxeren geeft hij in den regel te weinig op. Zijn vaderlandsliefde gaat in den regel niet zoover, dat hij te hoog zal opgeven. Maar nu moet de Minister mij eens duidelijk maken, hoe het mogelijk is, dat men in Mei weet op te geven, zonder taxatie, wat men over het afgelopen jaar heeft te ontvangen of geacht mag worden te zullen ontvangen. Daarvan staat niets in de wet. In geen enkele bepaling staat, dat men, als men niet kan opgeven, uitstel kan vragen. Ik geloof niet, dat bij art. 51 aan dit geval is gedacht.

Bij de bedrijfsbelasting kon men uitstel eischen om de opgaaf te doen. Hier kan men alleen vragen verlenging van den termijn van terugbezorgen van het beschrijvingsbiljet, zonder dat de ontvanger verplicht is zoodanig verzoek in te willigen.

Nu heb ik met verschillende leden van de Kamer over art. 13 gesproken en hun gevraagd, hoe zij er over oordeelen, en de meesten waren van meening geweest, dat zij tantièmes over hetzelfde jaar als dividenden moesten aangeven. En gelooft de Minister, dat er iemand is, die tantièmes en divi-

40ste VERGADERING. — 17 JUNI 1915.

Interpellatie van den heer van Nierop omtrent de toepassing van art. 13 der wet tot heffing eener inkomstenbelasting enz.

(van Nierop e. a.)

dend, die men gewoonlijk gelijktijdig ontvangt, niet te gelijker tijd in zijn inkomen zal opnemen?

Men moet dus gaan onderscheiden voor de belasting. Maar dat doet niemand, iedereen geeft het totaal bedrag op als inkomen.

Als men eens ging onderzoeken alle ingekomen aangiften, dan geloof ik dat er geen enkele zal zijn — behoudens een enkele uitzondering, maar dan een unicum — waarbij het systeem van den Minister is gevolgd.

Ik heb dat systeem dan ook nooit hooren verdedigen.

De scherpzinnige jurist, van wien het artikel in het Amsterdamsch Effectenblad waarschijnlijk afkomstig is, is het noch met mij noch met den Minister eens, maar hij verklaart toch, dat hij het onderscheid, dat de Minister maakt, niet kan begrijpen.

De Minister erkent, dat het artikel zeer duister is en ik geloof mij op dit oogenblik tevreden te moeten stellen met de toezegging, dat de Minister wil overwegen het artikel te wijzigen, iets wat zeer in het belang van de schatkist zou zijn.

Men moet niet vragen, of de toepassing, die de Minister aan art. 13 geeft, op dit oogenblik in het belang van de schatkist is, maar of het in het algemeen in het belang van de schatkist kan zijn de wet ongewijzigd te laten.

Ik vrees dat, zoo art. 13 blijft zooals het thans luidt, de fiscus daarvan de dupe zou worden. Het mag niet toegelaten worden, dat de deur wordt opengezet voor fraude, die allicht kan plaats vinden.

De heer van Holthe tot Echten: Mijnheer de Voorzitter! Ik neem de vrijheid mij even in deze discussie te mengen om den Minister te vragen, of hij ook iets gevoelt voor de opvatting, welke ik huldig wat betreft art. 13.

Ik stel mij de zaak eenigszins anders voor. Ik geloof, dat de moeilijkheid niet zoozeer zit in de woorden „het laatstverloopen jaar” als wel in de woorden „heeft opgeleverd”.

De wetgever heeft aan elken belastingschuldige opgelegd de verplichting om na te gaan welke bronnen er op 1 Mei van elk jaar bestaan. Dan moet men nagaan, hoeveel elke bron, welke men bezit, in het voorafgaand jaar heeft opgeleverd.

In de Memorie van Toelichting (wetsontwerp 144, n°. 3, 1911—1912), pag. 42, staat uitdrukkelijk, dat het beter en eenvoudiger is niet een afzonderlijken regel te stellen, doch de hier bedoelde baten evenals alle andere te belasten naar haar bedrag in een afgesloten tijdvak. Dus alle baten moeten worden berekend naar de opbrengst in het afgelopen tijdvak. Indien ik dus mijn belastingbiljet 1 Mei 1915 invul en ik ben bezitter van een aandeel, dan ben ik het geheel met den Minister eens, dat ik vragen moet: welk bedrag heeft dat aandeel mij in 1914 in contanten opgeleverd? Dat bedrag komt dan in de eerste plaats in aanmerking, als ik het biljet van 1 Mei 1915 invul. Ben ik rijksambtenaar of een ander ambtenaar die traktement heeft, dan vul ik het traktement in, dat ik over 1914 genoten heb, ook al heb ik op 1 Mei 1915 een hooger traktement. Ben ik commissaris van een maatschappij, dan vul ik in wat ik in 1914 als zoodanig genoten heb, wat het mij heeft „opgeleverd” zegt de wet.

Nu is het verschil tusschen den Minister en den geachten interpellant voornamelijk dit: dat men verschilt over de vraag of het in 1915 over 1914 te ontvangen tantième geacht moet worden te behooren tot de opbrengst van arbeid over 1914. Als men commissaris op 1 Mei 1915 is en men was dat ook in 1913 en 1914, moet men m. i. bij de invulling van zijn biljet niet vragen: wat zal ik in 1915 genieten? maar: wat heb ik in 1914 als zoodanig genoten? Want dat volgt weer uit de woorden van de Memorie van Toelichting, bladz. 42:

„Wordt daarentegen gevraagd het bedrag, dat in het afgelopen tijdvak zuiver is genoten, dan kan ieder die eene behoorlijke administratie voert, welke administratie meestal zeer eenvoudig kan zijn, gemakkelijk en zeker zeggen hoeveel hij bruto heeft genoten, hoeveel onder-

(van Holthe tot Echten e. a.)

houds- en andere kosten hij heeft gehad, hoeveel derhalve de zuivere opbrengst is.”

Het verschil zit dus niet zoozeer in de woorden: „over het laatstverloopen dienstjaar” als wel in het woord „opgeleverd”.

Nu acht ik een bate, een tantième dat men als commissaris van een maatschappij over 1914—1915 hoopt te krijgen niet een bate, die het jaar 1914 heeft opgeleverd, omdat het bij het afsluiten van het jaar 1914 nog absoluut onzeker is of er een bate komt, en, zoo ja, hoe hoog die is. Ik zou dus liever het woord „opgeleverd” overeenkomstig de Memorie van Toelichting lezen als: „wat hij heeft genoten”.

Nu wil ik terstond aannemen, dat er op verschillende wijzen door verschillende menschen boek zal worden gehouden. Een koopman zal op het eind van het jaar den inventaris opmaken en de winst-en-verliesrekening, alsmede de balans; hij zal derhalve zijn winst over 1914 uit de boeken leeren en die op 1 Mei 1915 opgeven, doch in het algemeen zal als winst uit arbeid worden geboekt datgene wat men inderdaad in kas heeft ontvangen. Ik geloof, dat onder „opgeleverd” moet worden verstaan niet wat men zou hebben kunnen verdienen, maar wat werkelijk is genoten. M. a. w. de wetgever heeft gezegd: ik wensch geen fictie maar realiteit, zoodat opleveren hier gelijkstaat met wat men werkelijk heeft verdiend en genoten en derhalve het in 1914 genoten, ontvangen tantième op 1 Mei 1915 zal moeten worden opgegeven en niet het tantième, hetwelk pas in 1915 betaalbaar wordt gesteld.

De heer Cremer: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou van het woord kunnen afzien, omdat ik voornemens was de opmerking die de heer van Holthe tot Echten gemaakt heeft als mijn interpretatie van het art. 13 te geven. Maar ik wil er iets bijzeggen, dat de wet n.l. niet alleen gezegd heeft: opgeleverd, maar: zuiver heeft opgeleverd. Nu zou ik wel willen vragen hoe men kan spreken van een taxatie van wat men zal kunnen genieten, wanneer de wet voorschrijft dat de opbrengst van iedere bron van inkomen wordt gesteld op het bedrag dat zij den belastingplichtige zuiver heeft opgeleverd. De woorden: „zuiver heeft opgeleverd” kunnen toch niet slaan op een taxatie, want het is niemand gegeven om zuiver op te geven wat hij zal ontvangen wanneer de gegevens nog geheel onbekend zijn. Daarom wil ik wel zeggen, dat ik zelf en velen mijner vrienden het belastingbiljet ook hebben ingeleverd volgens deze mijn opvatting. Het is niet mogelijk dat men op 1 Mei zal opgeven de zuivere opbrengst welke men krijgen zal in Mei of Juni.

Ik zal een voorbeeld noemen. Ik ben commissaris van een maatschappij in Frankrijk, die juist nu vergaderd heeft; ik wist begin Mei niet wat die zou opleveren en zou niet in staat geweest zijn zulks op dat oogenblik zuiver op te geven.

Het wil mij dan ook voorkomen, dat de uitdrukking „zuiver heeft opgeleverd” niet anders beteekent — geheel ook in den gedachtengang van de heeren van Nierop en van Holthe tot Echten — dan wat men in het vorige jaar ontvangen heeft.

Nu zou ik den Minister één vraag willen stellen. Mocht de administratie bij haar denkbeeld volharden, dan richtte de Minister aan de ontvangers of aan hen die de biljetten onder zich hebben een aanschrijving, dat degenen die hun biljet hebben ingeleverd volgens hun eerlijke opvatting van de wet — een opvatting die zeer in het belang van den fiscus is — die biljetten zullen kunnen terugkrijgen en ze nader zullen mogen invullen volgens de opvatting van den Minister. Ik geloof echter, dat die opvatting niet in het belang der schatkist is en men veel beter zou doen zich te houden aan de interpretatie, die op duidelijke woorden is gebaseerd en aan de wet is ontleend.

De heer Treub, Minister van Financiën: Mijnheer de Voorzitter! Laat ik op hetgeen de laatste spreker aan het slot heeft gezegd dit antwoorden dat ik eveneens heb gezegd te erkennen dat op dit oogenblik de interpretatie die de heeren volgen

46. Voorstel van wet van den heer Aalberse ter bestrijding van oneerlijke mededinging.

(Minister Treub.)

voor den fiscus voordeliger is dan die welke staat in de aanschrijving aan de verschillende directeuren van de belastingen. Daarover bestaat geen verschil van gevoelen, maar...

Mijnheer de Voorzitter! De heer van Nierop voegt mij daar toe: in de toekomst! Voor de toekomst weet ik het niet. In de toekomst hangt het af van verschillende belastingjaren. Maar gesteld al dat het juist ware, dan nog gaat het op dit oogenblik niet aan dat, wanneer ik overtuigd ben dat de interpretatie van de heeren niet door den beugel kan, ik alleen omdat zij voordeliger voor den fiscus is, zou zeggen: voor dat laatste argument ga ik uit den weg en ik zal er voor zorgen dat die aanschrijving zoodanig veranderd wordt, dat men bij de uitvoering de m. i. onjuiste gedragslijn zal volgen, die de heeren juist achten. Immers, ten slotte komt de zaak hierop neer dat er hieromtrent wel een uitspraak van den rechter zal gevraagd worden en zoowel de administratie als wij allen hangen af van hetgeen dan in cassatie de uitlegging zal zijn die aan de wet wordt gegeven. Waar ieder het er over eens is, dat er hier twijfel bestaat, kan men er zeker van zijn dat iemand die, bij welke interpretatie dan ook, onvoordeeliger uitkomt dan bij een andere zal trachten een uitspraak van den Hoogen Raad te krijgen.

Nu hebben alle drie de laatste sprekers het artikel op dezelfde wijze uitgelegd, de interpellant zoowel als de heeren van Holthe tot Echten en Cremer, die hem zijn bijgevallen. Deze laatste echter op andere gronden; zij hebben voornamelijk de aandacht gevestigd op het woord „opgeleverd”, terwijl de heer Cremer heeft gezegd dat men het „zuiver” inkomen waarom het gaat, pas kan bepalen als het vastgesteld is. Nu erken ik daarvan de waarde, maar dat is een critiek op het artikel, niet op de uitvoering, die ik meen er aan te moeten geven; daarvan zal ik, naar ik geloof, de heeren overtuigen.

De geachte interpellant heeft gezegd: aan die laatste woorden „indien het met het kalenderjaar samenvalt” is beteekenis te hechten. Welke die beteekenis was heeft hij niet gezegd en dat was ook moeilijk. Ik wil dat uitschakelen en een voorbeeld noemen waarbij de uitlegging van de heeren niet juist kan zijn.

De heeren hebben hier telkens geredeneerd uitgaande van het gewone geval, dat het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar, maar nu neem ik het geval van een vennootschap waarbij het boekjaar loopt van 1 April tot 31 Maart. Wij hebben hier dus het geval, dat er is opbrengst van onderneming of arbeid, waaronder ook de tantièmes vallen: daarover zijn wij het allen eens en dit staat dus vast. Nu valt het boekjaar niet samen met het kalenderjaar en moet men volgens de duidelijke bewoordingen van de wet opgeven wat genoten is over het laatst loopende boekjaar en nu zou ik willen vragen aan elk handelsman of hij in dit geval niet zal opgeven het tantième over het boekjaar, dat geëindigd is 31 Maart voorafgaande aan de maand Mei, waarin hij de opgave doet. Aan welk handelsman of accountant men het ook vraagt, als men eenmaal vaststelt, dat men heeft te doen met een boekjaar, dat niet samenvalt met het kalenderjaar, dan moet men opgeven het tantième over het laatste boekjaar.

En wat zal nu bij de interpretatie van de heeren het geval zijn? Als men heeft een naamloze vennootschap met een boekjaar van 1 April—31 Maart, dan moet men opgeven het tantième over 1914—1915 en als men heeft een vennootschap met een boekjaar, loopende van 1 Januari tot 31 December, dan moet men opgeven het tantième over 1913.

De heeren zullen mij moeten toegeven, dat hun schijnbaar zoo duidelijke en rationeele opvatting inderdaad niet zoo heel rationeel is. Men kan het tweede deel van artikel 13 alleen rationeel opvatten als men zegt: of het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar of niet, bij tantièmes moet men rekenen met het laatst afgesloten boekjaar. Dat kan voor den fiscus onvoordeelig zijn en dit zal een reden te meer zijn om te overwegen of artikel 13 niet gewijzigd zal moeten worden. Maar zoolang het luidt als het luidt zie ik geen kans een andere interpretatie er aan te geven dan gegeven is.

(van Nierop e. a.)

De heer van Nierop: Mijnheer de Voorzitter! De Minister wijst op een zeer bijzonder geval, dat tegenwoordig zeer zelden voorkomt. Maar ik zou willen vragen: hoe moet men dan opgeven? Men kent het tantième niet. Men geeft dus niets op. Men weet het niet. Het boekjaar eindigt 1 April, maar dan moet de balans nog worden opgemaakt en vastgesteld, de rekening moet worden goedgekeurd door de vergadering van commissarissen en door de algemeene vergadering enz. Dit kan lang na 1 Mei zijn en dan eerst weet men het dividend en tantième en weet men wat men te ontvangen heeft in geld. Indien men dit bedenkt, geloof ik, dat het gewenscht is dit artikel te wijzigen, omdat het aanleiding zal geven tot fraude, en ik ben de grootste vijand van fraude. Men moet fraude altijd trachten te voorkomen, omdat de consciëntieuzen lijden onder de fraude van de anderen, met het gevolg, dat zij ten slotte allicht ook gaan fraudeeren, ten minste indien zij niet al te consciëntieus zijn. Daarvoor moet de Minister van Financiën de deur niet openzetten. Dat is mijn groote grief tegen de interpretatie van art. 13.

De beraadslaging wordt gesloten.

De Voorzitter: Namens de Kamer dank ik den heer Minister van Financiën voor de verstrekte inlichtingen;

III. het voorstel van wet van den heer Aalberse tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met een nieuw artikel ter bestrijding van de oneerlijke mededinging (46).

De Voorzitter: Dit voorstel dat verdedigd worden door den heer Aalberse, die krachtens het bepaalde in art. 117 der Grondwet daartoe door de Tweede Kamer van de Staten-Generaal is aangewezen.

Ik verzoek den heer griffier den heer Aalberse binnen te leiden.

De heer Aalberse wordt door den griffier binnengeleid en neemt de voor hem bestemde plaats in.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer Laan: Mijnheer de Voorzitter! Ik begin met den geachten voorsteller te danken, dat hij mij de gelegenheid heeft gegeven een paar opmerkingen te uiten, die in het Verslag niet zijn behandeld.

Wanneer ik het woord vraag, dan doe ik dat met grooten schroom, omdat ik geloof dat het mij niet zal gelukken de Kamer om te praten en het wetsontwerp niet te doen aannemen. De geachte voorsteller heeft het met zoo veel talent verdedigd in woord en geschrift, dat ik wezenlijk schroom gevoel om mijn opmerkingen te berde te brengen. Buitendien, het is een moeilijke rol om te bestrijden de bestrijding van de oneerlijke concurrentie. Men laadt onwillekeurig de blaam op zich, dat men een advocaat is van slechte zaken. Dat is zeker verre van mij. Zooeven in het debat over de uitvoering van de inkomstenbelasting is door den heer van Nierop te recht gezegd, dat niets is verderfelijker dan fraude, op welk gebied ook. In mijn bijna vijftigjarige ervaring heb ik dat bevestigd gezien, de spreuk: honesty is always the best policy, steeds bewaarheid bevonden.

Het succes bij fraude of bedrog is meestal slechts van oogenblikkelijk effect. Wanneer de waar niet deugt, is alle reclame weggegooid.

Er is thans ook hier te lande een strooming in de handelswereld, die sterk propaganda maakt voor reclame in den meest uitgebreiden zin. Met de bestaande internationale verhoudingen in de handelswereld is het niet verenigbaar dat een zaak onbekend blijft, elke poging om haar bekendheid te geven is noodzakelijk en onvermijdelijk. Ik zie daarom met genoegen de pogingen, die sinds jaren zijn aangewend door